

Ondersteuningsplan

2015-2016

2016-2017

Zaan Primair

Inhoudsopgave

Openbaar onderwijs

	Inleiding	3
1.	Het zorgsysteem	4
1.1	Werkwijze op OBS De Delta	4
1.2	De voorbereide omgeving	5
1.3	De organisatiestructuur	6
1.4	Ouderbetrokkenheid	7
1.5	Werkwijze	7
2.	Het onderwijsaanbod	10
3.	Arrangeren van uit onderwijs –en ondersteuningsbehoefte	14
3.1	Interne ondersteuningsstructuur (kleine driehoek)	15
3.2	Breed ondersteuningsteam (grote driehoek)	16
3.3	Vormen van ondersteuning in de groep	18
3.4	Zorgroute	18
3.5	Coördinatie leerlingenzorg	20
3.6	Externe hulpverlening	23
4.	Leerlingvolgsysteem	25
4.1	De verschillende (vak)gebieden	26
4.2	Verwijzing naar het voortgezet onderwijs	28
5.	Activiteiten op bestuursniveau	30
6.	Activiteiten op schoolniveau	31

Inleiding

Dit ondersteuningsplan geeft inzicht in de werkwijze van onze school. Hoe ziet ons onderwijs eruit? Hoe ondersteunen wij de leerlingen tijdens hun ontwikkelproces? Met wie werken wij samen om deze ondersteuning zo goed mogelijk te laten slagen?

Dit document beantwoordt deze vragen en geeft een duidelijk beeld van de werkwijze van OBS De Delta.

1. Het zorgsysteem

Missie en visie

OBS De Delta biedt onderwijs waarin kinderen hun talenten zo goed en volledig mogelijk kunnen ontwikkelen. Wij doen dit vanuit een sterke missie:

OBS De Delta bereidt kinderen voor op de toekomst!

Technologieën volgen elkaar in hoog tempo op. Dit leidt tot een stortvloed aan informatie. Leren je weg te vinden in deze steeds nieuwe en groter wordende multimediale wereld is iets waar wij de kinderen zo goed mogelijk op willen voorbereiden. Vaardigheid, creatief zijn en zelfredzaamheid staan bij ons hoog in het vaandel.

Het nieuwe leren kenmerkt zich door de overgang van een passieve manier van leren naar een meer actieve vorm van onderwijs. Het nieuwe leren is: leren denken, leren samenwerken, creatief zijn, leren leren. Vanuit deze filosofie werkt OBS De Delta.

Op OBS De Delta hebben we hoge verwachtingen van alle kinderen. Dit betekent dat wij als school een belangrijke belofte doen. We beloven dat wij altijd als uitgangspunt hebben om het beste uit elk kind naar boven te halen. Hier richten wij ons onderwijs op in, aansluitend bij het niveau van en passend bij het kind. Wij stimuleren kinderen om uit te blinken op het gebied van taal en rekenen. Onze ambitie ligt hoog, omdat wij vinden dat kinderen daar recht op hebben.

Drie pijlers

Als school voor de toekomst kiezen wij voor een onderwijsprogramma dat is gebouwd op drie pijlers:

Δ Sterk taal- en rekenonderwijs, omdat deze vaardigheden een grote rol spelen in het vervolgonderwijs en bij het ontwikkelen van zelfredzaamheid.

Δ 21st Century Skills / ICT-behendig en -kritisch, zodat kinderen leren omgaan met de kansen en bedreigingen van de digitale samenleving.

Δ Kunst en cultuur, die diepgang en kwaliteit geven aan het bestaan. Muziek en drama staan hierbij centraal.

OBS De Delta biedt onderwijs waarin kinderen hun talenten zo goed en volledig mogelijk ontwikkelen. Iedereen mag en kan zijn wie hij/zij is. We respecteren de ander in hetgeen hij/zij meebrengt aan talent, kwaliteiten en cultuur. Samen werken we aan gemeenschappelijke groei, ontwikkeling en nieuw inzicht binnen een lerende school.

1.1 Werkwijze op OBS De Delta

Een kind is actief, niet passief. Activiteit is kenmerkend voor 'leven' en dus inherent aan het kind: het is nieuwsgierig, leergierig en van nature behept met de drang om te weten. Een kind wordt niet uitsluitend

door de omgeving gevormd: ontwikkeling is een proces waaraan het kind zelf een onvervangbare bijdrage levert.

Tijdens de eerste levensjaren is er een enorme energie en actiedrang in het kind aanwezig. Van uit zichzelf wordt het gemotiveerd om zich te ontwikkelen, om te leren. Dat uit zich in een spontane belangstelling van kinderen. De onderwerpen van die belangstelling verschillen per kind en veranderen met. Dit betekent dat kinderen kortere of langere perioden ontvankelijk zijn voor bepaalde leergebieden. Het is de taak en de deskundigheid van de leerkracht om te reageren door het juiste aanbod te bieden en hierin de koppeling te maken naar de kerndoelen en de doelen van ons onderwijs waarin beschreven staat wat kinderen in een leerjaar moeten kennen en kunnen. We gebruiken hiervoor het registratieobservatiesysteem Kijk!

Kinderen verschillen wezenlijk van volwassenen, niet slechts kwantitatief, maar ook kwalitatief. Ze zijn geen miniatuurvolwassenen, maar worden gekenmerkt door geheel eigen behoeften en activiteiten. De bevrediging daarvan gedurende de allereerste levensfase (globaal tot ongeveer het zesde jaar) is van groot belang voor de latere ontwikkeling.

Vanaf het schooljaar 2016-2017 gebruiken wij het leerlingvolgsysteem Looqin voor groep 1 tot en met groep 3. Voor meer informatie over dit systeem kunt u kijken op: www.looqin.nl

1.2 De voorbereide omgeving

De omgeving waarin het kind leeft, moet geschikt gemaakt worden als werkomgeving. Dat wil zeggen dat er weloverwogen en doelgerichte prikkels aanwezig moeten zijn; het kind moet uitgedaagd worden om dingen aan te pakken, uit te proberen. Dit betekent ook dat kinderen de vrijheid moeten krijgen te kiezen waar ze mee willen werken. De lokalen zijn zo ingericht dat de kinderen uitgedaagd worden keuzes te maken, materiaal te pakken en aan het werk te gaan, alleen of (door middel van een coöperatieve werkvorm) met anderen. Daarnaast is de dagplanning duidelijk voor de kinderen. Iedere dag is de planning zichtbaar in het lokaal en wordt deze met de kinderen doorgenomen. Wij werken met een vijf-gelijke-dagen-model waardoor er veel structuur is voor de leerlingen.

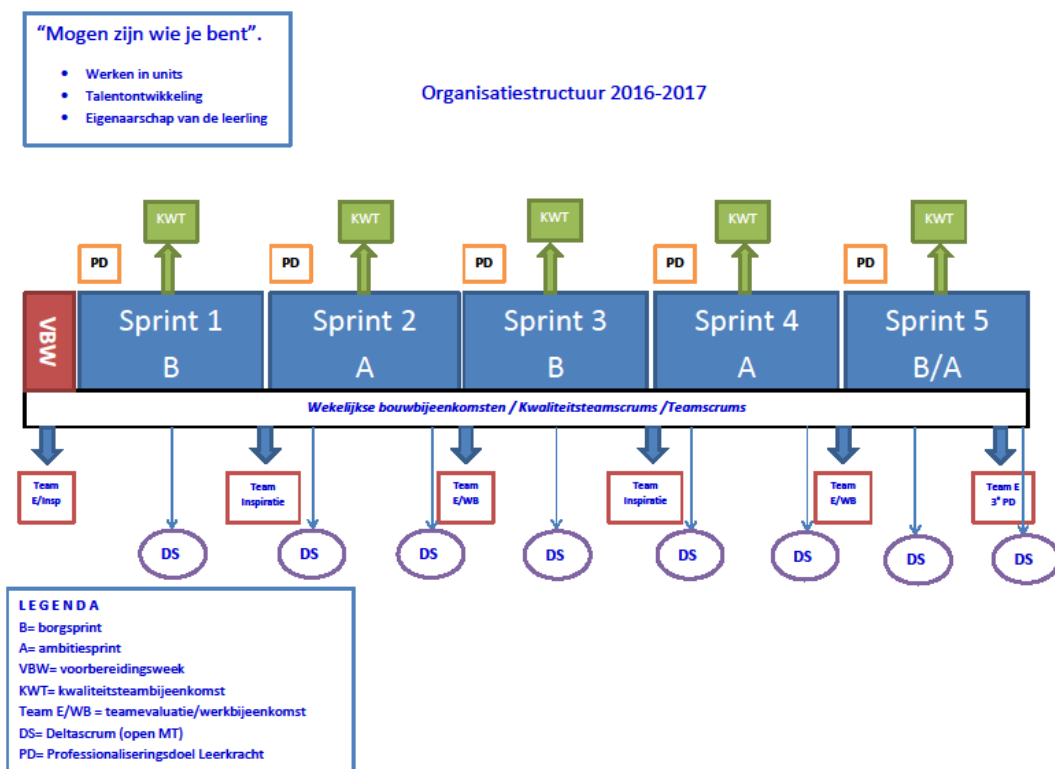
Alle ontwikkelingen in de eerste levensjaren van een kind, vinden plaats in wisselwerking met de omgeving waarin het kind opgroeit. Ouders, broertjes en zusjes, andere familieleden, maar ook het land en de cultuur waar het kind ter wereld komt, maken deel uit van die omgeving. Diverse indrukken prikkelen het kind om zich te ontwikkelen. Het is belangrijk dat deze prikkels een positief karakter hebben en tegemoetkomen aan de basisbehoeftes van een kind. Een kind heeft behoefte aan veiligheid en liefde, maar ook aan interessante bezigheden waarmee hij of zij de wereld kan ontdekken. Deze behoeften vertalen wij naar onderwijsbehoeften. Deze onderwijsbehoeften liggen ten grondslag aan de groepsplannen. Uiteraard verschillen de onderwijsbehoeften per kind en bieden de groepsplannen ruimte geven voor differentiatie.

1.3 De organisatiestructuur

Het team van De Delta is een enthousiast, ondernemend en vooral professioneel team. Ieder teamlid neemt deel aan een Kwaliteitsteam. Er zijn vijf Kwaliteitsteams: Taal, Rekenen, Kunst en Cultuur, 21st Century Skills en Zorg. De Kwaliteitsteams monitoren de kwaliteit van het onderwijs op hun gebied en stimuleren de ontwikkeling van dit onderwijs. In scrums enthousiasmeren zij hun medeteamleden. Tijdens teambijeenkomsten verzorgen de Kwaliteitsteams colleges voor het team. Ieder Kwaliteitsteam houdt de ontwikkelingen en de doelen bij op een eigen sprintbord.

Het schooljaar is verdeeld in vijf sprints. Het teambord geeft voor iedere sprint de doelen van het team weer. Het team werkt samen aan de doelen, evalueert samen en stelt vervolgens nieuwe doelen op.

Het volgende schematische overzicht geeft een duidelijk beeld van de sprints gedurende het schooljaar.

1.4 Ouderbetrokkenheid

OBS De Delta streeft naar een hoge ouderbetrokkenheid zodat ouders en het team samen zorgen voor een cirkel om het kind heen. Door de kind-oudergesprekken, ouderactiviteiten zoals het Oudercafé en de Denktank, MR en OR proberen wij de ouderbetrokkenheid te vergroten.

Ouders krijgen bij de Denktank de mogelijkheid om mee te denken over onderwijsvernieuwingen. Voor het team is het waardevol om te weten hoe ouders bepaalde zaken ervaren. Ouders kunnen het team nieuwe inzichten brengen doordat zij werkzaam zijn in een ander vakgebied.

Het Oudercafé biedt ruimte voor school en ouders om met elkaar in gesprek te gaan. Dit gebeurt in samenwerking met Centrum Jong. Als school vinden wij het waardevol verbinding te maken met en tussen ouders. In de wijk waar onze school staat is deze verbinding niet vanzelfsprekend. Het is een nieuwbouwwijk waar in korte tijd veel jonge gezinnen zijn komen wonen. Door de verbinding te leggen tussen ouders, leren zij elkaar en elkaars achtergrond beter kennen. Dit komt niet alleen de ouders maar ook de kinderen ten goede.

Tijdens de Grote Ouderavond biedt ieder Kwaliteitsteam een info-sessie over een actueel onderwerp aan. Teamleden en ouders kunnen met elkaar in gesprek over deze onderwerpen. Op deze manier houden wij niet alleen de ouders op de hoogte, maar horen wij als school ook wat ouder bezighoudt en hoe wij daarop kunnen inspelen.

1.5 Werkwijze

Klassenmanagement

Sterk klassenmanagement binnen een groep is van groot belang. Zorg voor leerlingen wordt in de eerste plaats in de groep gerealiseerd door de groepsleerkracht. Alleen een leerkracht die in staat is haar/zijn groep effectief en flexibel te organiseren, kan extra en speciale zorg in de groep realiseren.

Voor goed klassenmanagement maken wij gebruik van het GIP-model (van groepsgericht naar individueel gericht pedagogisch en didactisch handelen van de leerkracht). Het zelfstandig werken van de leerlingen wordt hierbij aangemoedigd. De leerkracht maakt gebruik van de GIP-lat (zie afbeelding) om het verloop en de voorspelbaarheid van de les aan te geven.

Tijdens de les loopt de leerkracht vaste rondes in de groep om elke leerling aandacht te kunnen geven. Tussen de rondes werken de kinderen zelfstandig en vragen ze hulp aan elkaar. Zodoende heeft de leerkracht tijd om extra instructie te geven aan leerlingen die meer aandacht of uitdaging nodig hebben.

De kinderen leren:

- Plannen
- Samenwerken
- Om te gaan met uitgestelde aandacht
- Te werken met een weektaak
- Zelf hun werk te overzien
- Zelf hun werk te corrigeren en te beoordelen
- Zelf problemen op te lossen

Werken met de weektaak

Vanaf groep 1 werken de kinderen met weektaken. In de onderbouw bestaan deze uit één of meerdere opdrachten per dag. De kinderen in de bovenbouw werken met een volledige weektaak. Voor de planning van de taken gebruiken we een weektaakformulier. Aan het werken met een weektaak gaat een instructie vooraf. Door het werken met een weektaak krijgen de kinderen inzicht in:

- de hoeveelheid werk
- de samenstelling van een taak
- de soorten opdrachten
- hun eigen mogelijkheden

Kinderen worden op deze manier ‘eigenaar’ van het leerproces. Ze worden uitgedaagd om zelf keuzes te maken en eigen doelen te formuleren. In de weektaak hebben de kinderen een zo ruim mogelijke variatie aan vakgebieden: lezen, rekenen, schrijven en taal, motoriek, creatief. Daarnaast zijn er verdiepings-, verrijkings- en keuzetaken. Zo sluit de weektaak aan op het niveau, tempo en de onderwijsbehoeften van ieder kind. De kinderen maken het werk binnen een afgesproken tijd maar bepalen zelf de volgorde. Zo bieden wij onderwijs op maat en komen we tegemoet aan de verschillen tussen kinderen.

Werken in de groepen

De kinderen en de leerkrachten werken samen. We onderscheiden hierbij de onderbouw, de middenbouw en de bovenbouw. De verwachting is dat wij in 2017 of 2018 een nieuw schoolgebouw zullen betrekken. Dit gebouw is ingericht in units. De komende schooljaren werken wij stapsgewijs naar het unitwerken toe.

Kinderen laten zich qua ontwikkeling niet ‘vangen’ in één groep. Het ene kind is ergens halverwege groep 2 toe aan lezen, terwijl een ander kind hier in groep 3 klaar voor is. Inspelen op dit soort ontwikkelingsverschillen vraagt om een flexibele aanpak. Door zo veel mogelijk adaptief te werken in de groepen spelen we in op de verschillen tussen kinderen. Het unitwerken leent zich hier uitermate goed voor. In de onder-, midden- en bovenbouw krijgen kinderen dagelijks instructie in de eigen groep. Met individuele lessen en groepslessen stimuleert en begeleidt de leerkracht het leerproces van ieder kind individueel en gekoppeld aan de groep.

Coöperatief leren vinden wij een belangrijk onderdeel van ons onderwijs. Niet alleen binnen de eigen groep, maar ook schoolbreed. Door middel van wekelijkse groepsoverstijgende activiteiten en instructies werken leerkrachten en kinderen samen en leren zij van en met elkaar. Kinderen laten zich qua ontwikkeling niet 'vangen' in één groep. Met groepsoverstijgende activiteiten laten wij kinderen adaptief werken aan hun eigen ontwikkeling in verschillende groepen. Kinderen leren veel als ze in interactie zijn met elkaar. Het delen van kennis, uitwisselen van informatie en luisteren naar elkaars mening maakt dat de leerstof meer betekenis krijgt. Samenwerken verhoogt de motivatie en betrokkenheid en resulteert vaak in betere (leer)prestaties en een sterker sociaal klimaat op school.

Beoordeling

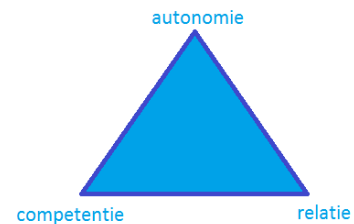
Bij de beoordeling wordt gekeken naar de door het Ministerie van Onderwijs opgestelde Kerndoelen basisonderwijs. Ieder kind is uniek en wordt daarom beoordeeld op de individuele mogelijkheden. Het kind wordt aangemoedigd om het niveau te behalen dat voor hem of haar bereikbaar is. De beoordeling van de werkzaamheden van het kind vindt plaats in het licht van de individuele mogelijkheden, waarbij tevens de tussendoelen en het ontwikkelingsperspectief in de gaten wordt gehouden.

De ouder(s)/verzorger(s) ontvangen op dit moment tweemaal per jaar een uitgebreid (digitaal) rapport over het functioneren van het kind op school. Er zijn twee vaste gespreksmomenten in een schooljaar (in oktober en februari). Deze gesprekken worden gevoerd met het kind en ouder(s)/verzorger(s). Daarnaast is er in april/mei nog een gespreksmoment voor leerlingen waarover twijfel en zorg bestaat op initiatief van de leerkracht en/of de ouders. Het komende schooljaar (2016-2017) maken wij een start met het inrichten van een portfolio.

2. Het onderwijsaanbod

Het onderwijsaanbod wordt afgestemd op de mogelijkheden en onderwijsbehoeften van kinderen. Hierbij staan de volgende basisbehoeften van kinderen centraal:

- Het ervaren van competentie
- Het ervaren van autonomie
- Het hebben van goede sociale relaties

Wij willen omgaan met de verschillen van kinderen en zorg op maat leveren. Dit betekent dat er passende zorgmaatregelen (zoals het werken met groepsplannen) door de leerkracht in de groep en door de school als geheel moeten worden gerealiseerd. Van leerkrachten vraagt dit dat zij preventieve zorg geven en planmatig en gedifferentieerd werken.

Met de inzet van gedifferentieerd werken wordt voor alle leerlingen in de groep ten minste de gestelde streefdoelen voor de basisvaardigheden als uitgangspunt gehanteerd.

Er is dus niet alleen sprake van differentiatie naar doelen, centraal staat wat leerlingen nodig hebben om deze doelen te bereiken. Wij werken met verschillende instructiegroepen op basis van onderwijsbehoeften (instructiebehoeften en pedagogische behoeften). We onderscheiden hierin de instructieafhankelijke, instructiegevoelige en instructieonafhankelijke leerlingen.

In de drie groepen hanteren we de volgende indeling:

- Instructieafhankelijke leerlingen. Dit zijn de 1-sterleerlingen. Dit zijn de leerlingen die meer instructie en begeleiding van de leerkracht nodig hebben. Zij ontvangen naast de basisinstructie verlengde instructie.
- Instructiegevoelige leerlingen. Dit zijn de 2-sterleerlingen. Dit is de basisgroep, waartoe over het algemeen het merendeel van de leerlingen behoort. Zij ontvangen de basisinstructie.
- Instructieonafhankelijke leerlingen. Dit zijn de 3-sterleerlingen. Dit zijn de sterke leerlingen die vaak voldoende hebben aan een korte instructie.

De inrichting van werk en instructie per niveaugroep wordt per vakgebied door de leerkracht beschreven in een formulier zoals afgebeeld.

Bij het realiseren van goed klassenmanagement en optimale zorg voor de leerlingen, worden leerkrachten ondersteund door collega's, het zorgteam en de directie. De leerlingzorg dient een gezamenlijke zorg te zijn, een teamverantwoordelijkheid. Op school moet voldoende deskundigheid aanwezig zijn alsmede een goede structuur om zorg op maat te realiseren. Hiertoe maken we gebruik van onze zorgcyclus. De cyclus is per week beschreven in de zorgplanner. Deze planner wordt ieder schooljaar opnieuw ontwikkeld voor het team. Zo kunnen de leerkrachten op het juiste moment alle zorgstappen nemen.

Inzet ICT ter ondersteuning van adaptief onderwijs

Als school voor de toekomst willen wij onze leerlingen onderwijs geven dat past bij deze tijd en verder kijkt dan vandaag. Wij geloven dat ICT een prachtige kans is om je doelen te bereiken.

De kinderen van nu zullen in de toekomst nog meer te maken krijgen met een samenleving waarin moderne technologische ontwikkelingen centraal staan. OBS De Delta wil kinderen voorbereiden op deze samenleving en ze een open, maar ook kritische houding meegeven ten aanzien van deze digitale mogelijkheden.

Naast de laptops en vaste computers, beschikken alle groepen over tablets en/of iPads zodat kinderen in circuitvorm kunnen werken met educatieve apps. Deze apps sluiten aan bij de leerstof die aangeboden wordt in de klas.

De groepen 4 t/m 8 werken voor de vakgebieden taal, rekenen en begrijpend lezen op een tablet. De verwerkingsstof wordt in deze groepen niet meer via een werkboek aangeboden, maar via de tablet. De tablet dient als slimme vervanger voor de traditionele les- en werkboeken en deze sluit direct aan op de door onze school gekozen lesmethodes. De leerkracht blijft daarbij een essentiële rol spelen in de instructie aan kinderen en in het coachen en begeleiden van kinderen die extra ondersteuning, zorg of uitdaging nodig hebben. De leerkracht kan via het dashboard op zijn/haar computer of tablet in één oogopslag zien hoe de opdrachten door de klas en door individuele leerlingen worden gemaakt. Hierdoor kan de leerkracht snel ingrijpen door klassikale uitleg of verlengde instructie aan één of meerdere leerlingen te geven.

Met name interessant is de mogelijkheid tot adaptief werken op individueel niveau. Dit kan door te werken aan leerdoelen. De tablet registreert en past het niveau van de opdrachten aan. Zo worden alle leerlingen op maat bediend. De kinderen kunnen zelf een doel uitkiezen, maar de leerkracht kan ook doelen voor de klas of voor een leerling klaarzetten in een werkpakket. De leerkracht houdt goed in de gaten welke vorderingen het kind maakt.

Niet alleen voor de leerling is het zichtbaar aan welke doelen hij/zij nog moet werken, maar ook voor de ouders. Als ouders dat willen, kunnen zij het ouderdashboard aanvragen bij de leerkracht. Dit biedt ouders inzicht in de leerprestaties en geeft kinderen de mogelijkheid om thuis te oefenen.

Kanjertraining

Spelling		
	•	Ik maak... werkboek opdracht 1, 2 en 3
		Ik luister naar... -de klassikale instructie van elke les. -de extra instructie
		Klaar? Extra bladzijde werkwoorden achterin het werkboek. Weektaak
	•	Ik maak... werkboek opdracht 1, 2 en 3
		Ik luister naar... de klassikale instructie van elke les.
		Klaar? Extra bladzijde werkwoorden achterin het werkboek. Weektaak
	•	Ik maak... Week 1, 2 en 3: Les 1 en 3 met de klas mee. Les 2, 4 en 5 zelfstandig. Week 4 (herhalingsweek): alle lessen zelfstandig Werkboek opdracht 1 t/m 4
		Ik luister naar... de instructie van les 1 en 3 in week 1, 2 en 3
		Klaar? Werkboek Plus Week 1, 2 en 3: 2 bladzijden Week 4 (herhalingsweek): 4 bladzijden

De Kanjertraining beoogt een cultuurverandering teweeg te brengen waarin leerlingen, onderwijsgevend en ouders respectvol met elkaar om (blijven) gaan. Het doel van de lessen is dat kinderen leren zichzelf en de ander te vertrouwen. Alle leerkrachten zijn of worden opgeleid tot gecertificeerd Kanjertrainer. De Delta heeft inmiddels de status bereikt van Kanjerschool (Licentie C). De leerkrachten geven wekelijkse lessen aan de groep. Ook buiten de lessen spreken wij de leerlingen en ouders op een Kanjermanier aan.

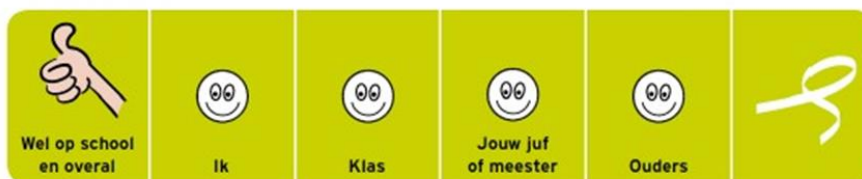
Elk schooljaar wordt de Kanjertraining geëvalueerd en worden interventies ingezet indien noodzakelijk. Zie voor meer informatie over de Kanjertraining: www.kanjertraining.nl

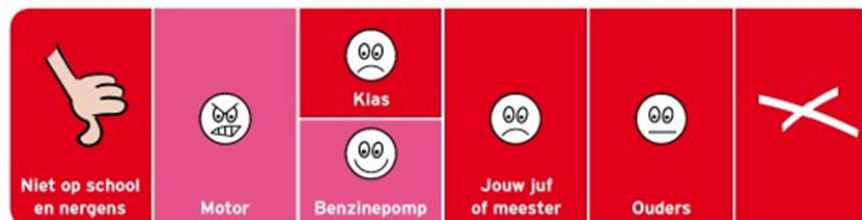
Kenmerken Kanjertraining OBS De Delta:

- Schoolbreed: gericht op leerling, groepsproces, leerkrachtgedrag, schoolbeleid
- Doel: creëren en behouden van een veilig en respectvol schoolklimaat, het verminderen van sociale problemen zoals pesten, conflicten, uitsluiting en sociaal teruggetrokken gedrag en bevorderen van welbevinden bij kinderen en jongeren.
- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.

Dit doen we wel

Dit doen we niet

OBS DE DELTA *SCHOOL VOOR DE TOEKOMST*

3. Arrangeren van uit onderwijs –en ondersteuningsbehoefte

Met de invoering van Passend onderwijs verdwijnt de toewijzingssystematiek voor extra ondersteuning (voorheen rugzak). Het is nu mogelijk om ondersteuning flexibeler en meer vraaggericht in te gaan zetten. We spreken over onderwijsondersteuningsarrangementen (OOA's). Goed en passend onderwijs voor ieder kind vraagt om een dekkend netwerk van basisonderwijs (PO), speciaal basisonderwijs (SBO) en speciaal onderwijs (SO). Bij het Samenwerkingsverband PO Zaanstreek, waar OBS De Delta onder valt, spreken we over 4 niveaus van ondersteuning. www.swvpozaanstreek.nl.

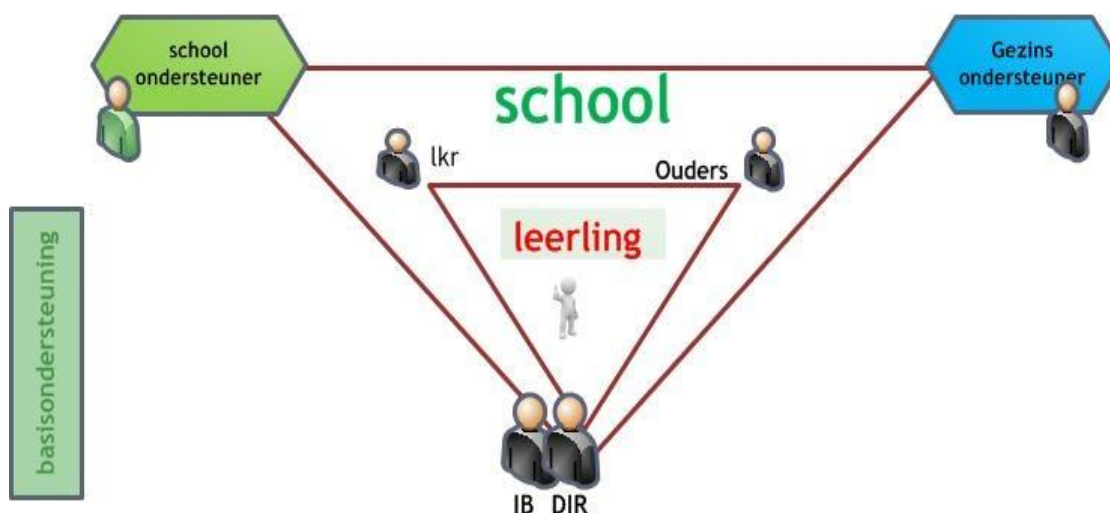
1. basisondersteuning in de eigen groep van de basisschool met ondersteuning van de IB'er
2. basisondersteuning in de eigen basisschool
3. extra ondersteuning met maatwerkarrangement in de eigen basisschool
4. extra ondersteuning in het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs

Op basis van de ondersteuningsbehoefte van de leerling is gekeken welke (extra) ondersteuning (tijdelijk) nodig is, zodat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen. Een OOA kan bestaan uit: inzet van expertise (o.a. vanuit het externe aanbod van het Dienstencentrum Dynamica XL), inzet van aandacht en tijd (extra handen), voorzieningen (protocollen, materialen / leermiddelen), mogelijkheden van het gebouw en/of samenwerking met externe organisatie. In het werkmodel krijgt het ondersteuningsteam een belangrijke rol bij het arrangeren van (extra) ondersteuningsarrangementen. In het samenwerkingsverband PO Zaanstreek (SWVPO Zaanstreek) zijn afspraken gemaakt over de toewijzing van deze onderwijsondersteuning:

- De basisschool arrangeert samen met ouders een onderwijsarrangement en houdt de regie (ook als de leerling (tijdelijk/deels) naar het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs gaat. Om deze arrangementen mogelijk te maken is een budget beschikbaar om zo extra tijd/aandacht middels een onderwijsassistent of materialen in te zetten.
- De onderwijsondersteuningsbehoefte van de leerling staat centraal.
- Er wordt gekeken naar de ondersteuningsbehoeften in alle leefgebieden (wat is er op school, thuis en in de vrije tijd nodig op het gebied van onderwijs en eventueel Jeugdzorg). Hier binnen brengen de schoolondersteuner en IB'er de onderwijsondersteuning in kaart. De Jeugdteams gaan als gezinsondersteuner aan het werk. Allen werken nauw samen om het kind heen.

Werkmodel

De kern van het werkmodel van ondersteuningsteams op schoolniveau is hier schematisch weergegeven.

De schoolondersteuner ondersteunt de school bij het vinden van een passend onderwijsaanbod voor een leerling en biedt ondersteuning aan het gezin op het moment dat er vragen zijn op het gebied van het opgroeien en/of de opvoeding van een kind. De ondersteuners zijn structureel voor de school beschikbaar. In het ondersteuningsteam (de grote driehoek) geven de schoolondersteuner en de gezinsondersteuner de leerkracht, ouders en IB'er handelingsgericht advies. De leerkracht speelt in op onderwijsbehoeften die leerlingen hebben.

3.1 Interne ondersteuningsstructuur (kleine driehoek)

Op het moment dat een leerkracht vragen heeft over de ontwikkeling van een leerling wordt dit met de ouder(s) en IB'er en/of interne specialisten besproken binnen het SOT (Smaal ondersteuningsteam). Het is mogelijk dat zij de conclusie trekken dat er ondersteuning van uit het externe aanbod van het Expertisecentrum Dynamica XL nodig is. Deze ondersteuning is dan direct aan te vragen bij de coördinator van het externe aanbod.

Aan de SOT-bespreking wordt een thema gekoppeld. De IB'er bezoekt gedurende de dag de groepen en observeert samen met de leerkracht. De leerkracht heeft van tevoren een hulpvraag ingebracht. Na schooltijd bespreekt de bouw met de IB'er de hulpvragen en observaties in de groepen. Een mogelijke interventie is en het inzetten van collegiale klassenconsultaties. Als er hulpvragen zijn die externe expertise behoeven, kan ook de schoolondersteuner worden geraadpleegd.

Als er na het interne overleg nog vragen zijn, of de verwachting is dat extra ondersteuning nodig is, kan de school de vraag "opschalen". In het werkmodel schakelt de school dan het BOT in (Breed ondersteuningsteam). De leerkracht geeft extra zorg aan kinderen die dat nodig hebben en begeleidt de kinderen op basis van de onderwijsbehoeften en signaleringsgegevens. De beslissing wordt met de ouders besproken.

3.2 Breed ondersteuningsteam (grote driehoek)

De Delta kiest voor een BOT waarbij de ouders aanwezig zijn. De ouders voeren van tevoren een gesprek met de IB'er. Zij brengen een hulpvraag in voor hun kind. Naast de ouders zijn de leerkracht, een jeugdverpleegkundige vanuit Centrum Jong, de schoolondersteuner, de IB'er en een directielid aanwezig. Na de bespreking ontvangen de ouders een verslag van de bijeenkomst.

Het Breed ondersteuningsteam (BOT) kan tot de conclusie komen dat voor een leerling, de leerkracht of het gezin extra ondersteuning nodig is.

Het BOT heeft 4 vaste momenten gepland om bij elkaar te komen om leerlingen samen met ouders te bespreken. Hiernaast kunnen ook extra bijeenkomsten ingezet worden.

Schoolondersteuner

De schoolondersteuner ondersteunt de school bij het analyseren van de hulpvraag en eventueel met het formuleren van het onderwijs ondersteuningsarrangement. De schoolondersteuner voert het arrangement niet zelf uit.

Van de schoolondersteuner wordt verwacht dat zij:

- de scholen en ouders handelingsgericht kan adviseren over een passend (onderwijs)aanbod;
- een kritische houding heeft t.o.v. de school en de ouders;
- de school controleert of er integraal is gekeken naar de ondersteuningsvraag van de leerling en zijn/haar gezin;
- werkt volgens de gezamenlijk ontwikkelde formulieren en werkwijze;
- deelneemt aan de (intervisie)bijeenkomsten en meewerkt aan de evaluatie.

Hulp in de thuissituatie

Een gezinsondersteuner/jeugdteam ondersteunt de ouders (en de school) bij het analyseren van de hulpvraag van het gezin en met het organiseren van een aanpak op het gebied van opgroei- of opvoedingsondersteuning.

Als de school inschat dat ook thuis ondersteuning nodig is, kan de school afhankelijk van de lokale situatie bepalen wie zij willen uitnodigen. Dit kan ook de jeugdverpleegkundige zijn die ook deelneemt aan het BOT.

Samenwerkingsverband

Van uit het samenwerkingsverband (SWV PO Zaanstreek) geeft het SWV de verbinding tussen onderwijs en Jeugdzorg. Het samenwerkingsverband voert tevens de besluitvorming over het toekennen van toelaatbaarheidsverklaring.

Toewijzer arrangementen

Volgens het werkmodel vindt de afweging van het best passende arrangement in het ondersteuningsteam plaats. De toewijzer kijkt over de schouder van de schoolondersteuner mee, geeft feedback op de rol van de schoolondersteuner en zorgt voor rugdekking bij moeilijke beslissingen. Daarnaast houdt deze overzicht over de aangevraagde arrangementen.

Wanneer is een leerling een zorgleerling?

Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en heeft zijn eigen mogelijkheden. Als school willen we daar goed mee omgaan en willen we het kind tot zijn recht laten komen. Soms ontwikkelt een kind zich sneller, soms trager. Dit kan verschillende oorzaken hebben. Om de leerling goed in beeld te krijgen, observeren de IB'er en leerkracht regelmatig samen in de groep en wordt de ontwikkeling van het kind met elkaar gedeeld en besproken (zie Kleine driehoek: SOT). Op deze wijze wordt elk kind gezien en monitoren wij voortdurend de ontwikkeling van ieder kind. Daarnaast maken wij gebruik van KIJK, SCOL, (komend schooljaar Looqin), methodegebonden toetsen en de resultaten van de M- en E-meting van Cito. Op basis van al deze gegevens beoordelen wij of een leerling een zorgleerling is:

- Bij stagnatie (stilstand of te weinig groei) in de ontwikkeling op methodegebonden toetsen of Cito-toetsen.
- Extreem hoge scores op enkele opeenvolgende methodegebonden toetsen en/of hoge I-scores op meerdere Cito-toetsen. Deze scores geven aanleiding tot het invullen van het signaleringsformulier (SID13)
- Gedragsproblemen die de ontwikkeling van de leerling verstoren en/of problemen opleveren voor de andere kinderen in de groep.
- Een beperkt verstandelijk vermogen.
- Sociaal-emotionele problemen.

De school heeft een aantal documenten opgesteld die het team ondersteunen bij het maken van een beslissing, zoals het protocol 'Voorwaarden van groep 2 naar 3'. In de al eerder genoemde Zorgplanner zijn de stappen horend bij dit protocol, opgenomen. Zo kunnen de leerkrachten stapsgewijs onderzoeken en uiteindelijk beoordelen of een leerling de volgende stap kan maken. De zorgplanner geeft uiteraard ook een leidraad voor de andere leerjaren.

Daarnaast worden in opbrengstgerichte gesprekken tweemaal per jaar alle leerlingen in kaart gebracht. Deze gesprekken worden gevoerd n.a.v. de Cito-toetsen die halverwege en aan het einde van het schooljaar worden afgenomen. Deze gesprekken worden voorbereid door de leerkracht. Tijdens de OGW-gesprekken zijn naast de IB'er en een directielid, ook de beide specialisten op het gebied van taal en rekenen aanwezig. Op het gebied van gedrag kan ook de gedragspecialist betrokken worden of naderhand ingezet worden. Zo kan een leerling op tijd worden opgemerkt en kan extra ondersteuning georganiseerd worden.

3.3 Vormen van ondersteuning in de groep

Als een leerling is aangemerkt als zorgleerling, vindt ondersteuning plaats. Dit kan op verschillende manieren gebeuren, afhankelijk van het gesignaleerde probleem. Deze hulp is altijd van tevoren besproken met de ouders en leerling, waar nodig zal bij dit gesprek de IB'er aanschuiven. De hulp wordt in principe in de groep gegeven door de eigen leerkracht op één van de volgende manieren:

- Verlengde instructie: Als de groep na instructie aan het werk gaat, neemt de leerkracht één of enkele leerlingen apart aan de instructietafel om extra uitleg te geven. Dit kan zowel enkele keren, bij een eenmalig specifiek probleem, als voor een langere periode.
- Extra instructie tijdens zelfstandig werken. Als kinderen zelfstandig bezig zijn met leerstof (b.v. tijdens de weektaak), neemt de leerkracht een leerling (of meerdere leerlingen met hetzelfde probleem) apart om specifieke problemen aan te pakken. Op deze manier kunnen ook kinderen die meer uitdaging nodig hebben extra instructie krijgen voor meer uitdagende leerstof.
- Extra oefenstof: Als aanvulling op de extra instructie kunnen leerlingen oefenstof krijgen om tijdens zelfstandig werken met het specifieke probleem te oefenen of om met extra uitdagende leerstof aan de slag te gaan. Dit kan eventueel ook thuis (in overleg met de ouders).
- Eigen leerlijn (OPP): Als kinderen erg ver achter zijn in hun ontwikkeling op één of meerdere terreinen, is meedoen met de groep niet (meer) mogelijk. Een leerling kan dan een eigen leerlijn krijgen met werk op eigen niveau. Een eigenleerlijn wordt ingezet n.a.v. een capaciteitenonderzoek en niet eerder dan eind groep 5/begin groep 6. Het einddoel moet voor leerlingen met een eigen leerlijn in het groeidocument zijn omschreven. Het groeidocument wordt meerdere malen per jaar geëvalueerd en besproken met de leerling en met ouders.
- Pre-teaching: Pre-teaching is een begeleidingsmethode waarbij bepaalde lessen die op school gegeven worden van tevoren door de groepsleerkracht/RT-leerkracht al een keer worden behandeld.
- Hulpmiddelen gedragsproblemen: Als kinderen tijdelijke onderwijsbehoeften hebben op het gebied van gedrag, kan de leerkracht gebruikmaken van hulpmiddelen zoals een (tijdelijk) beloningssysteem, het inzetten van de lessen van de Kanjertraining etc. Verder kan bij de hulpvraag van de leerkracht één van de gedragspecialisten ingezet worden. Daarnaast zijn er op school tal van materialen aanwezig die leerlingen kunnen helpen, denk aan een wiebelkussen, koptelefoon, tangles en time-timers.

3.4 Zorgroute

Indien een groepsleerkracht bij een leerling leer-en/of gedragsproblemen constateert waar meer nodig is dan de eerder genoemde ondersteuning, worden door de leerkracht extra interventies ingezet, eventueel in overleg met de IB'er. Zo nodig verricht de IB'er /specialist aanvullend onderzoek en/of gerichte observatie.

De interventies worden in principe binnen de groep geboden. De leerkracht stelt de ouders op de hoogte van deze interventies. De voortgang wordt met de ouders besproken.

Na een afgesproken periode volgt evaluatie door de groepsleerkracht. Naar aanleiding van de evaluatie worden indien nodig een vervolginventies ingezet door de leerkracht.

Indien de geboden hulp niet voldoende resultaat heeft, wordt gezocht naar andere mogelijkheden. De leerling wordt besproken in het SOT (smal ondersteuningsteam) hierbij kan op aanvraag een lid van het kwaliteitsteam Zorg of de taal-, reken- of gedragsspecialist aansluiten. Wanneer blijkt dat al deze interventies niet het beoogde effect hebben en er dus sprake is van handelingsverlegenheid, kan in het SOT besloten worden, de leerling aan te melden bij het Expertisecentrum Dynamica XL voor advisering of de leerling te bespreken in het eerstvolgende Breed ondersteuningsteam (BOT).

Overzicht van de vijf zorgniveau 's binnen de organisatie

Zorgtraject
Niveau 1: algemene zorg De groepsleerkracht neemt preventieve maatregelen, waardoor problemen bij leerlingen voorkomen worden en legt dit vast in het groepsplan waarin instructiegroepen zijn vastgelegd op basis van onderwijsbehoeften. Kleine interventies worden beschreven in de weekplanning.
Niveau 2: extra zorg Specifiekere onderwijsbehoeften worden gesignaleerd. De groepsleerkracht stelt het groepsplan bij. De leerkracht vult eventueel het groeidocument in en bespreekt de leerling in het SOT. De ouders worden geïnformeerd. De aanpak wordt uitgevoerd en geëvalueerd (hooguit 4 weken).
Niveau 3: speciale zorg De groepsleerkracht en de IB'er bespreken de onderwijsbehoeften aan de hand van het groeidocument. Zij stellen een plan van aanpak op (bijstellen groepsplan en/of groeidocument). Het plan wordt met de ouders besproken. Het plan wordt uitgevoerd en geëvalueerd. Ouders worden op de hoogte gesteld en tekenen eventueel het toestemmingsformulier en formuleren een hulpvraag voor een bespreking in het BOT.
Niveau 4: uitgebreide zorg De IB'er bespreekt de leerling in het SOT en/of BOT. Er wordt een plan van aanpak besproken. De groepsleerkracht en de IB'er bespreken het plan van aanpak en leggen dit vast in het groepsplan en/of groeidocument. Dit kan een plan van aanpak zijn, beschreven in het groeidocument. In deze fase kan met toestemming van ouders, directie en de leden van het BOT, ook worden vastgesteld dat we overgaan op een arrangement. Het plan wordt met de ouders besproken en door ouders ondertekend. De leerkracht voert het plan uit en evalueert.
Niveau 5: externe zorg

In overleg met de ouders meldt de school de leerling aan bij het ondersteuningsteam van het expertise centrum van Dynamica XL. De groepsleerkracht en de IB'er vullen/passen het groeidocument aan en bespreken dit met de ouders.

3.5 Coördinatie leerlingenzorg

Het Breed ondersteuningsteam (BOT)

Dit team bestaat uit:

- Intern begeleider: Yvonne Hoogenstrijd
- Directeur: Babs Schipper / Adjunct-directeur: Marleen Oversteegen
- Schoolondersteuner: Nancy Duisdecker
- Jeugdverpleegkundige: Irene van Amersfoort

IB-directieoverleg :

Dit team bestaat uit:

- Intern begeleider
- Directielid
- Schoolondersteuner sluit enkele malen aan en is oproepbaar

Inhoud:

- Leerontwikkeling op individueel en groepsniveau
- Delen zorg en geven van feedback op het gebied van begeleiding van leerkrachten en vragen m.b.t. onze leerlingen
- Signaleren van trends
- Onderhouden van externe contacten zoals met schoolarts, logopediste, Expertisecentrum Dynamica XL, Bureau Jeugdzorg, GGD
- Adviseren van directie over gewenste schoolontwikkeling

Smal ondersteuningsoverleg (SOT)

Inhoud:

- Bespreking van risicoleerlingen
- Signaleren van trends
- Ondersteuning behoeften van leerling en leerkracht
- Bespreken en evalueren van de zorgthema's
- Gerichte klassenobservaties per bouw zeven keer per jaar (gedrag, SCOL/KIJK, OGW-gesprekken, groepsdynamiek, etc.)

Breed ondersteuningsoverleg (BOT)

We werken met een multidisciplinair ondersteuningsteam, d.w.z. mensen vanuit verschillende disciplines en met diverse expertise. Zij voeren gezamenlijk overleg om te komen tot handelingsgerichte adviezen voor kind, leerkracht, de IB'er en/of de school.

Centraal staan de vragen:

- Wat heeft dit kind nodig? Wat zijn ondersteuning- en onderwijsbehoeften van dit kind?
- Wat heeft deze leerkracht nodig?
- Wat heeft de IB'er en / of dit team nodig?

Taakverdeling ondersteuningsteam

Intern begeleider:

- Coördinator van het SOT en BOT
- Zorgbeleid opzetten en bewaken
- Bewaken van procedures en afspraken binnen de school .
- Systematische signalering d.m.v. klassenbezoeken en het SOT
- Bewaken van het leerlingvolgsysteem
- Inschakelen van externe hulp
- In beeld brengen en uitbreiding orthotheek
- Coördinatie van de inzet van assistenten bij ondersteuning van risicoleerlingen
- Coördinatie van de inzet van ICT voor risicoleerlingen
- Opstellen van de zorgplanner

Directielid:

- Resultaten en opbrengsten op schoolniveau en groepsniveau monitoren en de verslaglegging hiervan
- Houden van opbrengstgerichte gesprekken met leerkracht en specialisten en IB'er naar aanleiding van de Cito-resultaten.
- Het stellen van streefdoelen en opzetten van verbetertrajecten

Taal- en rekenspecialist:

- Rekenspecialist neemt op verzoek van leerkracht en intern begeleider een PDO af
- Ondersteunen en coördineren de resultaten tijdens de OGW-gesprekken
- Zetten verbetertrajecten uit en bewaken deze
- Bewaken de groepsplannen en ondersteunen de leerkrachten hierin

Leden Kwaliteitsteam Zorg:

- Met de SIDI 3 brengen zij de kinderen in kaart die mogelijk in aanmerking komen voor deelname aan de plusklas.

(Hoog)begaafde kinderen worden besproken in SOT door leerkrachten en de intern begeleider. Voor deze kinderen wordt aanbod gepland in het groepsplan bij de instructieonafhankelijke groep. In de weektaak wordt uitdagende stof aangeboden.

Voor rekenen gebruiken we de verrijking uit onze methode. Denkwerk, Rekentijgers en Plustaken worden ingezet in overleg met de IB'er. Op individueel niveau kan er door elke leerling met de tablets aan de eigen doelen gewerkt worden.

In het kader van het zelfstandig en onderzoekend werken, dagen wij begaafde leerlingen steeds meer uit tot eigen initiatieven en zelfwerkzaamheid op hun niveau. Hierbij wordt ingespeeld op de interesse en behoeften van de kinderen.

Voor de onder-, midden- en bovenbouw zijn kasten ingericht met plusmateriaal. Deze pluskasten bieden een passend antwoord op de ontwikkelvraag van deze leerlingen. Er is een RT-rooster maar er zijn ook groepsdoorbroken activiteiten waarin deze leerlingen met de materialen aan de slag kunnen.

Vanaf eind groep 4 wordt de SIDI 3 voor het signaleren van hoogbegaafdheid door de leerkracht afgenomen en met ouders besproken. Hieruit kan een verzoek tot toelating Plusklas voortvloeien (zie beleid Plusklas Dynamica XL).

De Plusklas is voor leerlingen van groep 5 t/m 8. Hiervan maken zowel onze eigen leerlingen als leerlingen van andere scholen binnen Zaan Primair gebruik. De groepen worden begeleid door een leerkracht vanuit het Expertisecentrum Dynamica XL.

In de Plusklas wordt de kinderen verdieping geboden in de vorm van moeilijke opdrachten over behandelde onderwerpen en specifieke thema's.

Vanaf schooljaar 2016-2017 zal eenmaal per jaar de Niet Schoolse Cognitieve Capaciteiten Test (NSCCT) worden afgenomen in de groepen 5, 6 en 7. Meer informatie over de NSCCT is beschikbaar op www.nscct.nl.

Dyslexie

In 1995 kwam de Gezondheidsraad tot de volgende werkdefinitie: "Er is sprake van dyslexie wanneer de automatisering van woordidentificatie (lezen) en/of schriftbeeldvorming (spellen) zich niet, dan wel zeer onvolledig of zeer moeizaam ontwikkelt."

Twee criteria worden hier aangegeven: hardnekkigheid (extra aantoonbare, intensieve en planmatige inspanningen gedurende minimaal een halfjaar, die niet leiden tot een vergelijkbare ontwikkeling van de normgroep) en leerrendement. (Hierbij gaat het om de achterstand: het leerrendement is minder dan 50%).

Van der Ley (1998) geeft aan, dat het om méér gaat dan de waarneembare verschijnselen, dat het meer is dan een hardnekkig decodeerprobleem. Zijn model wordt algemeen in wetenschappelijk Nederland aanvaard en vormt nu het uitgangspunt bij onderzoek en behandeling van dyslexie.

Zijn definitie luidt:

"Dyslexie is een hardnekkig, taak specifiek automatiseringstekort in het (sub-)lexicaal decoderen en in de spelling. Dit gaat gepaard met een contrast met de verbale vaardigheid, een (groot) verschil met de algemene taalontwikkeling. Hoe groter het contrast, des te ernstiger de dyslexie."

Onder lexicaal verstaat men het lezen van losse woorden; sub-lexicaal is het lezen van woorddelen.

Taakspecifiek betekent "bij het lezen". Decoderen is ontsleutelen, het omzetten van letters in klanken, van lettergroepen in klankgroepen, van geschreven woorden in gesproken woorden.

De diagnose dyslexie kan alleen gesteld worden door een psycholoog. Het Dyslexieprotocol (verspreid door het Ministerie van Onderwijs) wordt voor de begeleiding van onze leerlingen als uitgangspunt genomen. Daaruit voortvloeiend maken wij onder andere gebruik van Connect- en Ralfi-lezen voor de kinderen die extra begeleiding nodig hebben.

Hoe er binnen ons samenwerkingsverband is afgesproken om te gaan met dyslexiediagnoses is te vinden op de website van ons samenwerkingsverband en het meerjarenplan van SWVPO Zaanstreek (geplaatst op de site van onze school).

Motorische Remedial Teaching

Astrid Ormondt werkt als kinderfysiotherapeut in ons schoolgebouw. Zij kan kinderen begeleiden die een achterstand of moeite hebben op het gebied van de fijne en/of grote motoriek. Bij de grove of grote motoriek kan dit zijn springen, hinkelen, rennen of klimmen. Bij fijne motoriek kan dit bijvoorbeeld zijn moeite hebben met knippen, kleuren, tekenen en/of schrijven.

Het voordeel van behandelen op school is het directe contact met de leerkrachten van de kinderen. Ook is het voor de kinderen minder vermoeiend aangezien ze niet buiten schooltijd nog eens langs de fysiotherapeut hoeven. Ze worden simpelweg een halfuurtje uit de klas gehaald. kinderfysiozaanstad.nl

Speltherapie

Natalja Grasso heeft twee keer per week een inloopsprekkuur. Ouders kunnen allerlei vragen stellen op het gebied van de ontwikkeling van hun kind. Na een intake kan besloten worden om een behandelsessie van enkele weken in te zetten. www.integratievetherapie.info

3.6 Externe hulpverlening

We onderhouden contacten met professionele hulpverleners.

Centrum Jong/GGD

- In de loop van de basisschool worden de kinderen enkele keren door een medewerker van de afdeling Jeugdgezondheidszorg onderzocht.
- Groep 2,4 en 7:
Uitgebreid onderzoek gericht op het totale kind en zijn functioneren op school en thuis. De gewoontes van voeding en slapen, hobby's, het testen van ogen, oren, motoriek, lichamelijk onderzoek van hart, longen, rug en benen. Ook het gedrag thuis en op school wordt met de ouders/verzorgers doorgenomen.
De verpleegkundige die nauw samenwerkt met de schoolarts bespreekt de leerlingen na met de intern begeleider en de groepsleerkracht.

- Leerlingen in groep 7 worden in de maand mei/juni 2016 opgeroepen.
- Van leerlingen in groep 4 worden in april/mei 2016 op school de ogen en oren gecontroleerd door de verpleegkundige.
- Leerlingen uit groep 2 die geboren zijn in de tweede helft van 2010 worden op school door de logopediste gescreend. Leerlingen uit groep 2 geboren in 2011 worden in mei/juni door de logopediste gescreend.

Schoolmaatschappelijk Werk

Maud van der Horst is onze vaste schoolmaatschappelijk werkster verbonden Dynamica XL en kan indien nodig elk moment ingezet worden en/of om advies gevraagd worden.

4. Leerlingvolgsysteem

Het leerlingvolgsysteem (LVS) vormt de derde component van het zorgsysteem. Het leerlingvolgsysteem is een hulpmiddel om op een systematische manier de vorderingen van alle leerlingen over langere periodes in kaart te brengen. Wij maken hiervoor gebruik van het webbased programma ESIS B.

Het stelt de leerkracht in staat vast te stellen of de ontwikkeling van de leerlingen naar wens verloopt, zowel op individueel als groepsniveau. De school kan met dit programma trendanalyses en dwarsdoorsnedes maken voor De Delta als geheel en ook op groepsniveau. Vanaf het eerste toetsmoment van onze school (januari 2011) is met Esis gewerkt. Tevens worden de gegevens van zorgleerlingen in dit systeem vastgelegd.

Met behulp van Esis stelt de leerkracht tweemaal per jaar (volgens de zorgplanner) vast of:

- de leerlingen voldoende vooruit zijn gegaan;
- de leerstof is afgestemd op het niveau van de leerling;
- de leerlingen extra hulp of uitdaging nodig hebben;
- verbeteringen in de didactische en /of pedagogische vaardigheden van de leerkracht nodig zijn;
- onderdelen van het onderwijsprogramma voor verbetering in aanmerking komen.

Naast het programma Esis B gebruiken de leerkrachten de eigen observaties en SOT-observaties, methodegebonden toetsen en gesprekken met kinderen en ouders om antwoorden te formuleren op voorgaande punten en onderwijsbehoeften in beeld te krijgen.

De (digitale) klassenmap

Alle gegevens die nodig zijn om de ontwikkeling van leerlingen te monitoren, staan per groep in een digitale klassenmap. De digitale klassenmap bestaat uit:

1. Informatie voor invallers
2. Leerlinginformatie
3. Weekplanning & Weektaak
4. Themavoorbereiding
5. Groepsplannen, Datamuren, PDO, etc.
6. Roosters & Kalenders
7. Toetsresultaten
8. Rapporten en oudergesprekken
9. Overig

Het leerlingdossier digitaal

Voor elk kind is er een digitaal leerlingdossier in Esis. Het dossier bevat:

- Eventuele gegevens van de vorige school, bijvoorbeeld het onderwijskundig rapport;
- Resultaten van observaties en toetsen;
- Overige relevante zaken;
- Verslagen van externe instanties.

4.1 De verschillende (vak)gebieden

Ontwikkeling van het jonge kind (gr 1 en 2)

De leerkrachten van de groepen 1-2 houden in de (digitale) klassenmap het ontwikkelingsverloop van de kinderen bij. In januari en april worden de Cito's Taal voor kleuters (TVPK) en Rekenen voor kleuters (RVPK) digitaal afgenomen. Deze gegevens worden via het LOVS van Cito in Esis geplaatst en geanalyseerd, zodat de leerkracht gericht kan inzetten op elk niveau. De uitkomsten zijn medebepalend voor de indeling van de groepsplannen. Voor leerlingen met een opvallend lage score kan worden overwogen om de toetsen in te voeren op itemniveau. Tevens wordt door leerkrachten in januari en april de signaleringslijst Beginnende geletterdheid afgenomen (onderdeel van het Protocol voorwaarden van groep 2 naar 3).

Het registratie-/observatiesysteem Kijk! wordt gebruikt om zowel de cognitieve als de sociaal emotionele ontwikkeling van het jonge kind te volgen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling en het gedrag

Voor groep 1-2 wordt tweemaal per jaar het observatie-/registratiesysteem KIIK! ingevuld. De gegevens hieruit worden besproken met de IB'er in het SOT. Deze informatie kan een goede aanvulling geven voor het vaststellen van de onderwijsbehoeften. Op schoolniveau worden de uitkomsten tijdens de jaarlijkse analyse van opbrengsten geëvalueerd. Trends worden besproken in het SOT en tijdens de OGW-gesprekken.

Tevens werkt de school met een Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL). Dit is een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie die twee keer per jaar afgenomen vanaf groep 3 t/m 8. Vanaf groep 6 vullen de leerlingen zelf ook een vragenlijst in. Tijdens een SOT worden in de onder en bovenbouw de resultaten besproken in samenwerking met de leerkrachten en de IB'er. De gedragsspecialist schuift aan.

Technisch lezen

In groep 3 wordt de herfstsignalering van de methode Veilig Leren Lezen (VLL) afgenomen. Dit zijn ook de toetsen die gebruikt worden in het protocol van leesproblemen en dyslexie. Deze toets omvat de grafemetoets, het fonemendictee, de toets woorden lezen en de toets tekstlezen. In januari wordt de wintersignalering van de methode Veilig Leren Lezen afgenomen, de DMT-kaarten 1 en 2 en AVI 2009. Eind maart volgt de lentesignalering van de methode Veilig leren lezen. In juni wordt de DMT-kaarten 1, 2 en 3 en AVI 2009 afgenomen.

In de groepen 4, 5, 6, 7 en 8 worden in januari en juni de DMT-kaarten 3 (indien nodig ook kaart 1 en 2 en AVI 2009) afgenomen. De gegevens worden door de leerkracht ingevoerd in ESIS. Aan de hand van de

individuele en groepsgegevens worden OGW-gesprekken gevoerd. Na dit gesprek wordt door de leerkracht een nieuw groepsplan en indien nodig een verbetertraject opgesteld. Indien nodig kan een kind volledig getoetst worden op alle deelvaardigheden van het technisch lezen en spellen. Dit pedagogisch-didactisch onderzoek wordt de taalspecialist of een teamlid van het kwaliteitsteam Zorg worden afgenomen. Voor aandachtsleerlingen wordt remediërend materiaal ingezet. Dit kan voor de groepen 3 software van Veilig Leren Lezen en vanaf groep 4 Estafette lezen zijn. Voor de risicoleerlingen wordt, onder andere, het Connect-lezen en Ralfi-lezen ingezet.

Begrijpend lezen

Vanaf groep 4 wordt in januari en juni Cito Begrijpend lezen afgenomen. In de groepen 5, 6, 7 en 8 wordt Cito Begrijpend in januari afgenomen. Individuele resultaten en groepsgegevens worden besproken tijdens de OGW-gesprekken. Waar nodig wordt een verbetertraject voor individuele leerlingen of voor de gehele groep opgesteld door de taalspecialist.

Spellen

De dictees voor spelling van het Cito worden vanaf groep 3 in januari en juni afgenomen. Vanaf eind groep 7 worden ook dictees voor werkwoordspelling afgenomen. Individuele resultaten en groepsgegevens worden besproken tijdens de OGW-gesprekken. Hierbij worden de individuele en groepsgegevens besproken. Zo nodig kan het PI-dictee worden afgenomen voor nader onderzoek en een verbetertraject opgesteld. Het aanbod in het groepsplan wordt bijgesteld op basis van de gegevens en zo nodig wordt een handelingsplan opgesteld (bijv. wanneer er mogelijk een dyslexieverklaring moet worden aangevraagd). Onze taal methode Taal in Beeld en Staal voor spelling en de bijbehorende software, biedt veel mogelijkheden tot differentiatie.

Rekenen

Op de Delta werken wij met de methode de Wereld in Getallen. In groep 3 t/m 8 wordt elk blok na 4 à 5 weken afgerond met een methodetoets. In januari en juni worden in de groepen 2 t/m 8 de Cito-toetsen Rekenen en Wiskunde 2011 digitaal afgenomen.

Na het afronden van de Cito-toetsen worden de gegevens overgezet naar Esis. De leerkrachten gebruiken deze gegevens voor het maken van groepsoverzichten en foutenanalyses voor kinderen met een score die vragen oproept. Het aanbod in het groepsplan wordt bijgesteld op basis van deze gegevens, maar ook tussendoor naar aanleiding van de methodetoetsen.

Individuele resultaten en groepsgegevens worden besproken tijdens de OGW-gesprekken. Indien nodig kan de rekenspecialist een aanvullend onderzoek uitvoeren en een verbetertraject opstellen.

De methode de Wereld in Getallen biedt de leerstof aan op drie niveaus. Voor goede rekenaars gebruiken we daarbij nog het plusboek en hebben we een pluskast met onder andere rekenspellen.

Voor (hoog)begaafde kinderen die naar de plusklas gaan, compacten we via de routeboekjes van het SLO. Als remediërend materiaal gebruiken we het bijwerkboek, dat gebruikt wordt bij de verlengde instructie en daarna een eenvoudiger verwerking hiervan. Wij gebruiken ook Met Sprongen Vooruit voor groep 1

t/m 8, zowel klassikaal als voor de zwakke rekenaars.

De computer wordt ingezet voor de methodesoftware, maar ook voor apps en websites als Rekenweb, Tafeltrainer, enz.

4.2 Verwijzing naar het voortgezet onderwijs

Hoe komt het advies tot stand?

In de loop van drie jaar bovenbouw verzamelt de leerkracht gegevens over het kind, niet alleen met betrekking tot vorderingen, maar ook met betrekking tot werkhouding en gedrag.

De school neemt de toetsen van Cito af. Deze toetsen meten de schoolvorderingen van het kind.

Op basis van alle verzamelde gegevens (resultaten van het LOVS, SCOL en methodegebonden toetsen) en de informatie van de leerkracht stelt de school in samenspraak met de directie en de voorgaande leerkracht van groep 7 een voorlopig advies op voor het voortgezet onderwijs.

Dit advies wordt met ouders en leerling besproken. Deze gesprekken vinden plaats in oktober in groep 8. In de maanden hierna wordt extra aandacht besteed aan bepaalde schoolse vaardigheden.

Het kiezen van een school voor voortgezet onderwijs

Uiteindelijk geeft de school in februari het definitieve advies. In de maanden januari/februari bezoeken de ouders en de kinderen diverse scholen voor voortgezet onderwijs. Deze bezoeken vormen de belangrijkste informatiebron voor het kiezen van een school. De data voor de open dagen worden te zijner tijd bekend gemaakt en op de website van zowel de school als van POVO vermeld. In de POVO-brochure kunnen kaarten ingevuld worden om diverse open avonden op het VO te volgen.

De inschrijfprocedure

Uiterlijk 15 maart 2016 moet het inschrijfformulier voorzien van een aantal bijlagen op de betreffende school voor voortgezet onderwijs ingeleverd zijn. De school zorgt ervoor dat alle benodigde formulieren op het voortgezet onderwijs worden geleverd.

De volgende formulieren gaan mee naar het voortgezet onderwijs. Achter de formulieren staat vermeld wie verantwoordelijk is voor het aanleveren ervan.

- Brief met definitief advies – school
- Onderwijskundig rapport (overzicht leerling gegevens: gedrag / werkhouding / schoolresultaten) – school
- Inschrijfformulier voortgezet onderwijs – ouders en school

De formulieren die de leerkracht invult, worden naar de centrale inname voor overstap naar VO verstuurd. Alle benodigde formulieren worden verzameld bij de leerkracht. Deze controleert of het pakket compleet is en zorgt dat het op de betreffende plek komt.

De overdracht

Wanneer de leerling is aangenomen op de desbetreffende school vindt de warme overdracht plaats. De leerkracht van groep 8 en de onderbouwcoördinator van het VO bespreken de leerlingen. In sommige gevallen kan de intern begeleider van de basisschool aanschuiven.

Nazorg

De school voor voortgezet onderwijs stuurt in het eerste jaar van de brugklas de toetsuitslagen van de leerlingen naar de basisschool. Als een school voor voortgezet onderwijs het nodig vindt, nemen zij contact op met de basisschool.

Tijdspad

- Juli/november: Ouders/verzorgers en leerlingen worden uitgenodigd om het voorlopige advies te bespreken en een plan voor de komende tijd op te stellen om het doel te behalen naar aanleiding van het voorlopige advies.
- Januari: In deze maand worden de Cito-toetsen M8 en SCOL afgerond. Ouders en kinderen bezoeken open dagen van het voortgezet onderwijs. De ouder/verzorger kiest samen met het kind de school waar het kind naartoe zal gaan. Ook op de scholen van het voortgezet onderwijs zijn de inschrijfformulieren te verkrijgen.
- Februari: Het definitieve advies n.a.v. de toetsresultaten die in januari zijn afgenomen.
- Maart/april: De basisschool vult ook de benodigde formulieren in. De formulieren die de school over de leerling invult, moeten worden ondertekend voor gezien door de ouders/verzorgers. De leerkrachten roepen de ouders/verzorgers op.
Afname Cito Eindtoets.
- Mei/juni: Naar aanleiding van de resultaten van de Cito Eindtoets, worden schooladviezen, indien van toepassing, positief bijgesteld.
Scholen van voortgezet onderwijs nemen contact op met de school en/of ouders/verzorgers. Wanneer de procedure voor een kind afwijkt, neemt de leerkracht persoonlijk contact met de ouder(s)/verzorger(s) op.

5. Activiteiten op bestuursniveau

We spreken bij SWV PO Zaanstreek niet over onderwijszorg, maar over onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

De basis voor goed en passend onderwijs ligt bij de basisscholen. Wij denken dat juist de 'gewone' basisschool in de eigen buurt dé plek is voor burgers in wording. Hier kunnen kinderen zich met elkaar in hun eigen sociale omgeving ontwikkelen. Het is bij uitstek de leerplek voor een respectvolle samenleving. Dit is de reden waarom wij zo veel mogelijk leerlingen in het basisonderwijs de juiste ondersteuning willen bieden, ook de leerlingen met speciale onderwijsbehoeften.

Wij werken er naar toe dat uiteindelijk 98 procent van alle leerlingen in onze regio passend onderwijs vindt in de basisschool. Voor maximaal 1 procent is een (zeer) specialistisch arrangement het meest passend en nog eens maximaal 1 procent gaat naar het speciaal onderwijs. SWV PO Zaanstreek zorgt ervoor dat ieder kind een passende onderwijsplek en een passend onderwijsaanbod krijgt.

Op www.swvpozaanstreek.nl staat beschreven hoe we dit realiseren op onze scholen.

6. Activiteiten op schoolniveau

Uitgangspunt is dat kinderen dicht bij huis onderwijs kunnen volgen waarbij secuur gekeken moet worden wat de specifieke leerling nodig heeft voor een betekenisvolle schoolloopbaan. Hierbij zijn de rol van ouders en korte lijnen tussen ouders en school cruciaal.

Doel

De school ziet de ouders als (pedagogische) partner bij het optimaliseren van de ontwikkelingskansen van kinderen. Basisscholen richten de onderwijszorg zo in dat slechts 2% van de leerlingen verwezen hoeft te worden naar het speciaal basisonderwijs. Om scholen optimaal te ondersteunen moet de (externe) zorg flexibel ingezet kunnen worden.

Voorwaarden voor Passend Onderwijs

- Ouders zijn op de hoogte van het (zorg)beleid van de school, het schoolbestuur en het samenwerkingsverband.
- Ouders worden vroegtijdig betrokken bij zorgen over een leerling en worden blijvend geïnformeerd door de school.
- Bij eventuele hulpvraag van ouders kan snel gehandeld worden. Bijvoorbeeld voor een aanbod van opvoedingsondersteuning.
- Het is scholen duidelijk op welke momenten ze ouders in ieder geval moeten betrekken.
- Ouders weten, indien nodig, het Zaans Netwerk te vinden.
- Schoolteams zijn in staat om invulling te geven aan Passend Onderwijs binnen de visie van het samenwerkingsverband.
- Externe expertise die een school kan inzetten, komt bij voorkeur uit het onderwijs zelf, van uit bas, sbo of so. Externe expertise komt bij de leerkrachten en leerlingen aan tafel zodat leerling, leerkracht en schoolorganisatie kunnen profiteren van de externe expertise.
- Ambulante begeleiding wordt zo veel mogelijk vraag-gestuurd en cluster-doorbroken aangeboden.
- Het moet mogelijk zijn leerlingen voor een kortere tijd een specifiek onderwijszorgarrangement aan te bieden (gastplaats voor observatie, time-out, e.d.).
- Intern begeleider en specialisten werken handelingsgericht en leveren een bijdrage aan de (verdere) professionalisering van de (interne) leerlingzorg van de school.
- Middelen die binnen het samenwerkingsverband vrij komen, worden zoveel mogelijk toegevoegd aan het zorgontwikkelingsbudget van de school. Scholen zetten het zorgontwikkelingsbudget in voor de ontwikkeling en uitvoering van het zorgbeleid van de school.
- Schoolmaatschappelijk werk wordt effectief en vraag-gestuurd ingezet op alle scholen.
- Bij verwijzing van leerlingen naar het (S)BAO staat de onderwijsbehoefte van de leerling centraal in plaats van de kindkenmerken.
- Hoge kwaliteit van de school (primaire proces).

- De (verdere) ontwikkeling naar passend onderwijs is alleen mogelijk als de kwaliteit van de basis goed is.
- De scholen werken structureel aan het vergroten van de kwaliteit van het onderwijs. Hiervoor is het van belang dat scholen zicht hebben op de eigen onderwijskwaliteit.
- Elke school heeft de onderdelen van de checklist onderwijszorg op orde. Schoolbesturen voeren als integraal onderdeel van het kwaliteitsbeleid jaarlijks een gesprek met hun scholen over deze standaard.
- Scholen werken volgens de principes van handelingsgericht werken (HGPD/ HGW).

